

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ**

PROFESORI

**- București -
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de definitivare în învățământ la limba și literatura croată se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată. A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul cadru de învățământ și curriculumul național, înscriindu-se astfel pe coordonatele reformei învățământului românesc.

Această corelare se reflectă totodată atât în formularea tematicii, cât și în cea a bibliografiei. Programa de față reprezintă în mod echilibrat conținutul științific actualizat, teme intra și interdisciplinare, aspecte teoretice și aplicative, practice, demonstrative.

De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialității cu cerințele psiho-pedagogice specifice diferitelor vârste; teme care vizează activitatea extracurriculară și activitățile de consiliere și orientare.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

Programa este structurată astfel:

1. disciplina de specialitate - Limba și literatura croată maternă;
2. metodică predării disciplinei de specialitate – Metodică predării limbii și literaturii croate materne;

1. DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ

COMPETENȚELE SPECIFICE

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de metodică a disciplinei, anumite competențe specifice profesorului de disciplina Limba și literatura croată, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

În cadrul disciplinei de specialitate candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
- utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ

I. Probleme de limbă croată

Fonetica și fonologie.

- Legile fundamentale ale foneticii limbii croate.
- Asimilarea după sonoritate și locul de formare.
- Vocalizarea vocalelor ultrascurte și apariția lui a inconstant.
- Vocale mobile.
- Palatalizarea și sibilizarea consoanelor.
- Iotizarea consoanelor.
- Vocalizarea lui *v*- inițial.
- Transformarea lui *l* și *r* vocalic din slava comună în limba croată contemporană.
- Metateza lichidelor.

Morfologie.

- Părți de vorbire flexibile și neflexibile.
- Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor limbii croate. Formele cazuale și evoluțiile lor contemporane.
- Adjectivul, categorii lexicale și gramaticale. Adjective determinate și nedeterminate. Grade de comparație.
- Pronumele și categoriile de pronume în limba croată.
- Numeralul, flexiunea și categorii de numere.
- Verbul. Moduri și timpuri verbale. Aspectul verbal.
- Adverbe, clasificare și comparație.

- Prepoziții, interjecții, conjuncții și particule.

Sintaxa.

- Sintaxa propoziției și a frazei.
- Coordonare și subordonare. Categoriile de propoziții coordonate și subordonate.

II. Probleme de literatură croată

- **Literatura evului mediu:** cele mai vechi scrieri (*Bašćanska ploča, Ljetopis Popa Dukljanina*).
- **Umanismul și umaniștii croați:** *Marko Marulić, Juraj Šišgorić.*
- **Renașterea :** *Marko Marulić, Šiško Menčetić, Đore Držić, Mavro Vetranović, Marin Držić.*
- **Barocul:** *Ivan Gundulić, Junije Palmotić, Fran Krsto Frankopan, Ana Katarina Zrinjska.*
- **Literatura croată în secolul al XVIII-lea:** *Matija Petar Katančić, Matija Antun Reljković, Andrija Kačić Miošić.*
- **Curentul latinist în secolul al XVIII-lea:** Đuro Ferić.
- **Romantismul croat:** *Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, Ivan Mažuranić, Petar Preradović.*
- **Curentul realist în literatura croată:** *Eugen Kumičić, Ante Kovačić, Josip Kozarac, Vjenceslav Novak, Silvije Strahimir Kranjčević.*
- **Modernismul croat (1892-1916) :** *Antun Gustav Matoš, Ivo Vojnović, Dinko Šimunović, Dragutin Domjanić, Vladimir Nazor, Ivan Kozarac.*
- **Modernismul croat din perioada 1914-1929 :** *Ivo Andrić, Miroslav Krleža.*
- **Perioada 1929-1952 :** *Miroslav Krleža, Augustin Tin Ujević, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović, Ivo Goran Kovačić, Meša Selimović.*
- **A doua perioadă a modernismului croat:** *Petar Šegedin, Vladan Desnica, Ranko Marinković, Jure Kaštelan, Vesna Parun, Josip Pupačić, Slavko Mihalić, Antun Šoljan, Vitomir Lukić.*
- **Perioada postmodernistă:** *Ivo Brešan, Ivan Aralica, Nedeljko Fabrio, Pavao Pavličić.*

Notă: La elaborarea subiectelor pentru partea de literatură se va avea în vedere viața și opera literară a autorului și analiza unei opere literare la alegere.

Bibliografie

1. Eugenia Barić, Mijo Lončarić, Dragica Malic, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zelclević, Marija Znika: *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1997.
2. Stjepan Babić, Bozidar Finka, Milan Moguš: *Hrvatski pravopis*, ed.IV, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
3. Dr. Stjepko Težak – Dr. Stjepan Babić: *Gramatika hrvatskog jezika*, ed.VII, Školska knjiga, Zagreb, 1992.
4. Mihovil Kombol: *Povijest hrvatske književnosti do preporoda*, ed. II, Matica hrvatska, Zagreb, 1961.
5. Miroslav Šicel: *Pregled novije hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1966.
6. *Povijest hrvatske književnosti*, I-IV, Zagreb, 1978.
7. Antun Barac: *Hrvatska književna kritika*, Zagreb, 1960.

2. METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE SPECIALITATE - METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII CROATE MATERNE

COMPETENTE SPECIFICE

În cadrul metodicii de predare a disciplinei de specialitate candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;

- utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare;
- valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba și literatura croată;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul gimnazial și liceal;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplina *Limba și literatura croată*;
- argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Limba și literatura croată*;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII CROATE MATERNE

- Didactica limbii materne.
- Formarea competenței de comunicare orală și în scris-obiectiv fundamental în procesul de predare/învățare a limbii croate. Fundamentare științifică.
- Gramatica didactică de tip comunicativ. Locul și rolul ei în predarea limbii materne.
- Tipurile de exerciții pentru formarea deprinderilor de limbă.
- Predarea lexicului în strânsă legătură cu celelalte niveluri ale limbii.
- Formarea deprinderilor de exprimare orală: tipologia exercițiilor de dezvoltare a exprimării orale (dialogul, monologul, conversația, dezbateri, povestirea, dramatizarea etc.)
- Vorbire dialogată și monologată: de la etapa reproductivă la etapa productivă.
- Metodica citirii și interpretării textelor cu conținut literar.
- Sistemul de exerciții pentru formarea deprinderilor de citire. Felurile și calitățile citirii.
- Formarea deprinderilor de scriere. Sisteme de exerciții pentru depășirea dificultăților grafiei și ortografiei croate.
- Programarea metodologică. Succesiunea în predare. Tipuri de activități folosite în predarea funcțional-comunicativă.
- Lecția ca formă de bază a predării limbii materne. Tipurile de lecție.
- Strategii de predare-învățare la orele de limbă maternă.
- Planuri calendaristice și planuri de lecție.
- Evaluarea – funcția ei corectivă și orientativă în stabilirea metodologiei didactice.
- Importanța materialului didactic auxiliar.
- Organizarea activităților extrașcolare.
- Metodica cercetării științifice în didactica limbii materne.

Bibliografie

1. Manja Kovačević: *Metodicko-književno motrišta.*, Školske novine, Zagreb, 1997.

NOTĂ: *Bibliografia pentru metodică de specialitate include și planurile cadru, programele școlare pentru disciplina Limbă și literatura croată maternă, precum și manualele alternative cuprinse în catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.*